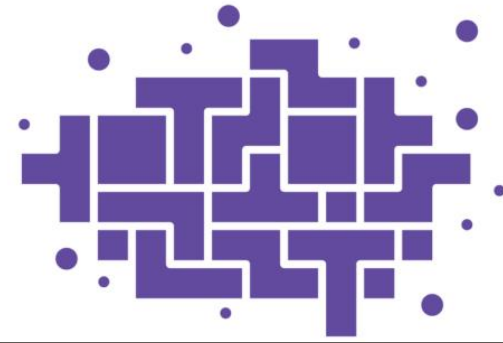

80. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2022

FLPP

FUNDAMENTĀLO UN
LIETIŠĀO PĒTĪJUMU
PROJEKTI

“Dezinformācijas un sazvērestību radītie riski demokrātijai: Latvijas pieredzes pārlūkošana” (Izp-2019/1-0278)”

Lilija Geine-Romanova; Ilze Matīse- VanHoutana

Maldīgu uzskatu par mīldzīvnieku barošanu izplatīšanas sekas – nopietni veselības traucējumi dzīvniekam un ievērojami finansiāli zaudējumi īpašniekam

Dzīvnieku barība mūsdienās

- Kādi ir dzīvnieku barības veidi?
  - “*Ready-to-eat – RTA*”
  - mājās gatavota
  - termiski apstrādāta / neapstrādāta
  - dažādas cenu kategorijas
- Ko pēta un analizē dzīvnieku barībā?
  - barības drošību
  - uzturvērtību
  - atbilstību vecumam, fizioloģiskam un veselības stāvoklim
  - metabolismu, sagremojamību, biopieejamību
  - ietekmi uz organismu ilgtermiņā
  - garšīgumu, formu un izmēru
- Kas ir svarīgākais dzīvnieku barības ražošanā

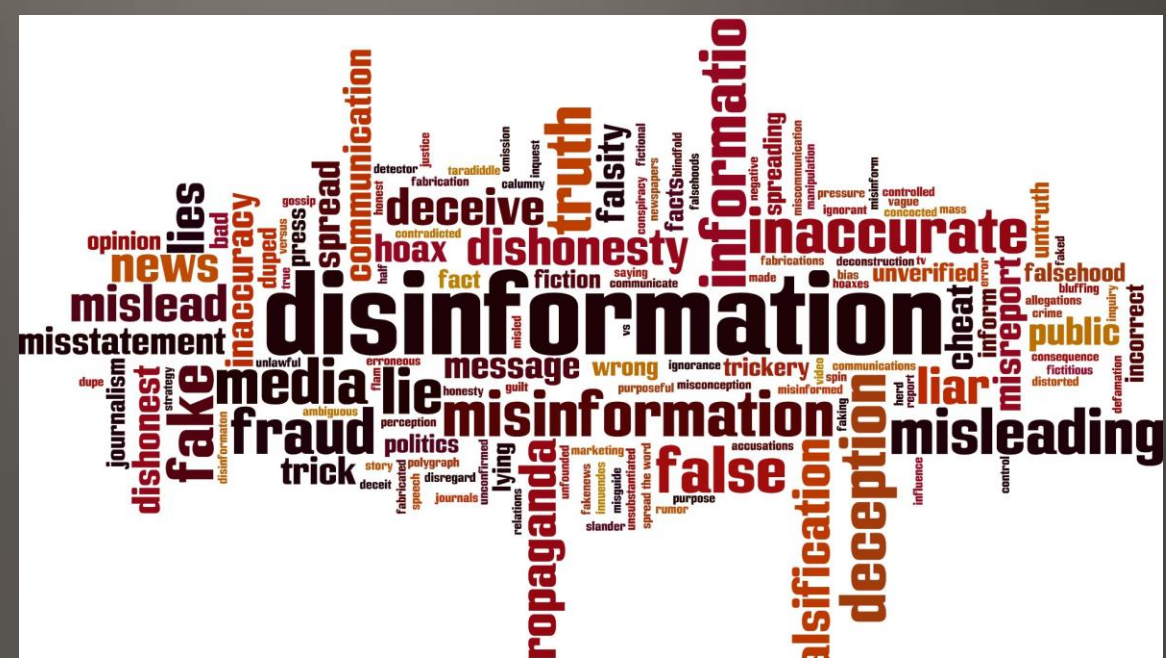

https://cdn.better-pets.net/4759019/alimentacin_del_perro_lobo_checoslovaco_2.jpg.webp

Dezinformācijas izcelsme

- Tradīcijas – novecojuši uzskati;
- Informācijas apmaiņas tehnoloģiju attīstība;
- Kritiskās domāšanas un analīzes samazināšanās;
- Pseudozinātnes un pseudospeciālistu uzplaukums;
- Kvalitatīvas informācijas mazākums;
- “Sistēmātiska izdzīvojušā kļūda” (angl. *survivorship bias*).

<https://www.coe.int/documents/3973856/19543461/Conference/3641a8fc-ob35-64ec-7199-98d9ee539b5b?t=1615294098000>

Biežākie mīti par dzīvnieku barošanu

- Izplatītākie mīti:
  - Jēlbarošana – atbilst sugas dabīgam dzīvesveidam
  - Barošana tikai ar jēlu gaļu, subproduktiem
  - Veģetārās diētas
  - Mājās gatavotā barība veselīgāka – iznāma izcelsme, lētāka
  - Barošana “no galda”
  - Komerccbarības izraisa veselības problēmas
  - Sabojāti produkti dzīvniekiem nav kaitīgi
- Kļūdas ēdināšanā:
  - Vārītu kaulu izbarošana
  - Dzīvnieku sugai / vecumam neatbilstoša barība
  - Nepareiza veterināro diētu izmantošana
- Mīļdzīvniekiem toksiski produkti

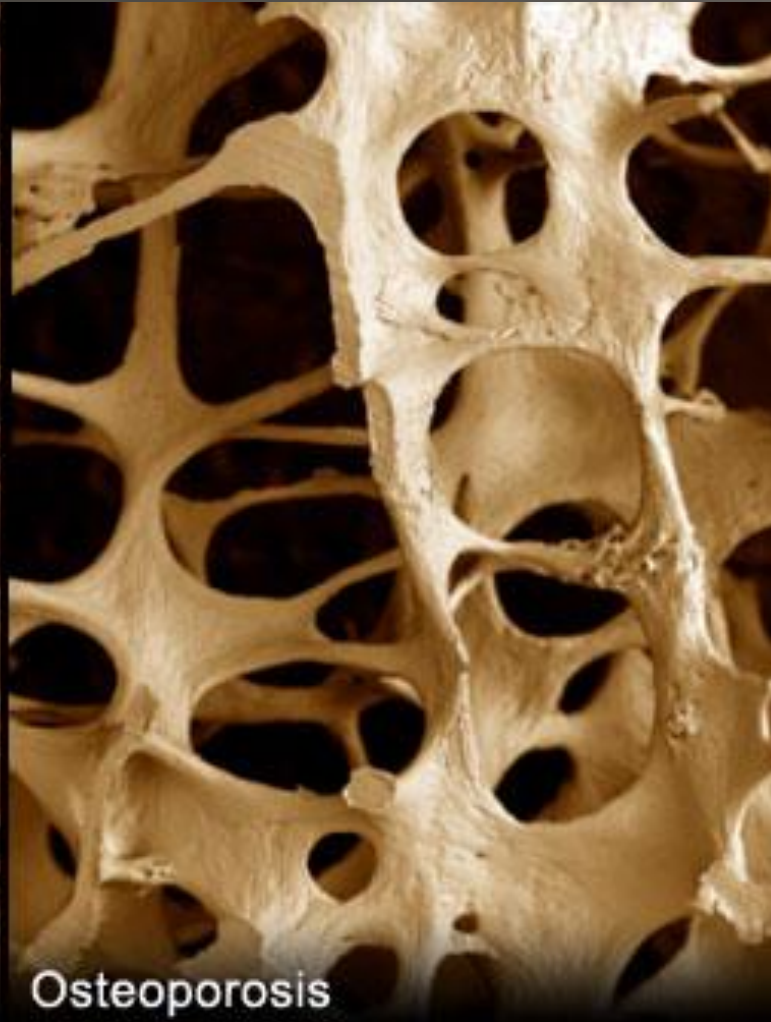

Smagākās sekas dzīvnieku veselībai

- Augšanas un attīstības traucējumi;
- Kaulu un locītavu deformācijas,
  - sāpes,
  - spontāni lūzumi,
  - sekundāri multiorgānu funkciju traucējumi,
- Iekšējo orgānu bojājumi;
  - nieres, aknas, sirds, aizkuņģa dziedzeris
- Sirds ritma traucējumi;
- Edokrīnās sistēmas traucējumi:
  - Sekundāri vielmaiņas traucējumi,
  - Aptaukošanās, cukura diabēts,
- Kuņģa-zarnu trakta slimības:
  - hroniski iekaisumi,
  - jaunveidojumi,
- Pārtikas infekcijas, parazītozes;
- Urīnākmeņu, žultsakmeņu veidošanās;
- Reprodukcijas traucējumi:
  - neauglība,
  - nedzīvi dzimušie,
  - iedzimtas kroplības
- Dermatoloģiskas problēmas;
- Nāve.

Tikai jēlas gaļas diēta - "*all-meat syndrome*"

Piemērs – maldināšana par dzīvnieku barošanu, kuras cena – dzīvnieka nāve.

- 7.mēn. vecs kaķēns, vīrišķā dzimuma
- Barots tikai ar jēlu gaļu – audzētāju rekomendācija
- No taukiem un subproduktiem – diareja
- Kaķēns neveikls, grīlīga gaita, bieži krita
- Krītot savainoja mēli → asiņošana →
klīnikā izmeklēts, ārstēts,
bet nāve iestājās 2 dienu laikā.

Piemērs – maldināšana par dzīvnieku barošanu, kuras cena – dzīvnieka nāve.

Konstatētās izmaiņas:

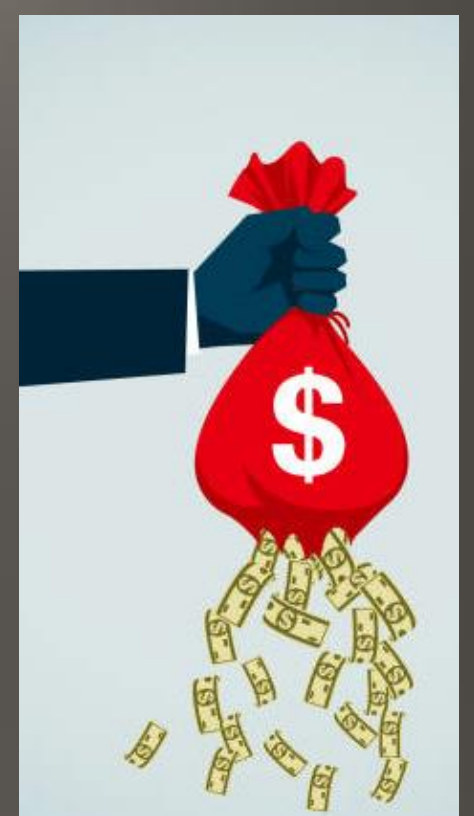
- Izteikti samazināta ķermeņa masa; vāji attīstīti muskuļi
- Izteikta mugurkaula, ribu un ekstremitāšu deformācija, ļoti viegli lūstoši kauli – smagas, neatgriezeniskas izmaiņās kaulaudos
- Kaulu smadzeņu emboli plaušās
- Tromboemboli iekšējos orgānos
- Plaši asins izlījumi ķermenī, galvas smadzenēs
- Izmaiņas vairogdziedzerī, aizkrūts dziedzerī, liesā, nierēs, sirdī, urīnpūslī.

Finansiāli zaudējumi

- Mājās gatavota barība – dārgāka kā komerciālā
- Veterinārmedicīniskie izdevumi:
  - Transportēšana uz vet.klīniku
  - Konsultācija/-as
  - Izmeklēšana – var būt komplicēta
  - Ārstēšana – var būt nepieciešama visa turpmākā dzīvnieka mūža garumā
  - Koriģēta diēta, iespējams specializēta
- Dzīves apstākļu koriģēšana
- Dzīvnieka līķa utilizācija / apbedīšana

Secinājumi

- Faktori, kas sekmē dezinformācijas izplatīšanu:
  - Tradīcijas; personīgās pieredzes stāsti
  - Informācijas apmaiņas tehnoloģiju attīstība
  - Informācijas pārbagātība; pseidospeciālistu skaita palielināšanās
- Kā novērst dezinformācijas sekas:
  - Plašāka dzīvnieku īpašnieku izglītošana vienotā, centralizētā sistēmā
  - Apmācoši semināri dzīvnieku īpašniekiem / audzētājiem pirms mājdzīvnieka iegādes
  - Veterinārārstu konsultācijas par dzīvnieku ēdināšanu un turēšanu
  - Pieejamams onlain veterinārārstu konsultācijas
  - Bez maksas konsultācijas par dzīvnieku ēdināšanu pirms / pēc kastrācijas
  - Izmaiņās likumdošanā – DzAL, MK not. "Labturības prasības"

•Paldies!

